

POBL VREIZH

3^L

C'HWEVRER 1978
NIV. 97



HARPIT POBL VREIZH

KRP 2746-89 ROAZON
CCP RENNES

8^e listennad

Claude L.G., Herblay (95).....	20,00 L
Paul G., Pont'n Abad.....	20,00 L
Liliane G., Paris 17.....	20,00 L
Hubert C., Bagneux (92).....	20,00 L
Yann-Ber B., Foujera.....	20,00 L
Marie-José R., An Oriant.....	20,00 L
Loïg Kervoas, Lannuon.....	20,00 L
Daniel P., Brest.....	20,00 L
Yannig Ropars, Angers (49).....	50,00 L
Yann-Ber P., Ploubalae.....	20,00 L
Ann Mari Ar Bras, Roazon.....	20,00 L
Mikael F., An Oriant.....	20,00 L
M.L., Fontenay-s-Bois (94).....	30,00 L
Fulup L.G., Laval (53).....	20,00 L
Yann-Ber S., Ploufragan.....	25,00 L
Loïg Chapel, Montroules.....	70,00 L
Mona B., Gwengamp.....	20,00 L
Yann Gailhareg, Gwengamp.....	20,00 L
Yann-Gristof Cassard, Naoned.....	20,00 L
Marcel Le Moing, Gwengamp.....	20,00 L
J.L.G., Pleraneg.....	20,00 L
Yann-Ber Piriou, Lannuon.....	10,00 L
Mikael K., Plougin.....	10,00 L
Julian E.M., Kemper.....	10,00 L
Saïg Ollivier, Brignogan.....	20,00 L
Alan M., Bréval (78).....	20,00 L
Ifig B., Fontenay-aux-roses (92).....	20,00 L

605,00 L

Diwar al listennadoù all..... 4861,20 L

En oll..... 5466,20 L

Kresket eo bet ar gest un tamm ar mis-mañ. Trugarez vras d'an oll re a weler, beb mis evelse, o kass o gwenneien, sioul ha dirdrous, d'o c'hasetenn bolitikel vrezhoneg muiañ karet. Ar Vretoned ne skrivont ket kalz, e brezhoneg d'an nebeutañ : an dra-se a ouier pell zo. Med ewid ober ur chekenn, ne vez ket red chom gwall bell ! Ha ken buan e verker 100 L, e lec'h 10 !

Mil vad a ra dimp ho kwenneien, lennerion ha komanterion ger ! Gante ez omp deuet a-benn da wellaad stumm ar gasetenn, daoust ma vez red dimp kaoud beb mis 4000 L, hag ouzhpenn !

Setu e c'houlennomp diganeoc'h, stard ha divezh memes, derc'hel, derc'hel da gass dimp hoc'h aluson. Hepti, Pobl Vreizh ebed !

Hag e chom skortig c'hoazh Pobl Vreizh, d'hor meno. Eveljust hon eus bremañ 12 pajenn, e-lec'h 8. Med bihannaet eo bet ar vent ive. Setu, gant an 12 p.-mañ, n'eus ket kalz muioch a zanvez eged gant an 8 kozh. Kermeret e vez ar bajenn gentañ en he fezh gant ur foto. Brawoc'h-a-se e vez ar golo, eveljust. Med, arabad deoc'h krediñ : n'eo ket kresket an danvez nemed a nebeud tre.

Ar pal da zont eo lakaad Pobl Vreizh da 16 pajenn. Pegoulz e vo tizhet ? Ahanoc'h-c'hwie e tepant ar wellaenn-se, lennerion ha komanterion ger !

Klaskit komanterion newez da b/Pobl Vreizh. Hag arabad deoc'h ankouaad adkomanantiñ. Merket e vez war ar vandenn : komanant echu. Bezit war ewezh !

Trugarez vras ewid peb tra.

Pobl Vreizh

Ti-Moullerezh « Iroise »
29219 Releg-Kerhuon
Rener ar gelaouenn :
Fañch Morvanou C.P.P.A. 50 091
1700 skwerenn



G.R. Pobl Vreizh

N'eo ket gwir ! N'eo ket folklor eo e vo e Roazon, da geñver meeting bras an UDB, d'ar sadorn 25 a vis C'hwevrer, da 8^e 30 nos, war leurgêr al Lissou. E vimp e kreis ar c'hampagn ; nann 'vad, n'eo ket folklor eo e vo, med politik deus ar c'hentañ. Dalc'hit soñj : d'ar 25/2/78, e Roazon, meeting bras BREIZH NEWEZ, meeting bras BREIZH DA-ZONT. Deredomp oll da ROAZON !

Da lennerion ha komanterion POBL VREIZH

Daoust ma n'eo ket gwall akustumet ar Vretoned da skrivañ, henn ober a raont a-wechoù koulskoude. Pa na vefe nemed da **b/Pobl Vreizh**. Un dra vad eo. Embann a raomp al lizheroù, memes ar re blas an trenk gante un tamm !

Med a-wechoù e skriver da **b/Pobl Vreizh** ewid un digarez all. Ewid goulenn tra pe dra, ewid gouzoud an dra-mañ-dra.

Ho pediñ a raomp neuse, mar plij, d'ober evelhenn : arabad merkañ **meur a dra war ar memes lizher**. Grit 2 pe 3 lizher ma vez red. Ha neuse :

a) m'ho peus da skrivañ d'ar gelaouenn ewid an danvez aneñ, lakait war ho lizher : **Pobl Vreizh, skipailh-skrivañ/rédaction**.

b) ma fell deoc'h komanantiñ pe adkomanantiñ, lakait : **Pobl Vreizh, komanantoù/-abonnements**, gant ho chekenn.

c) ma fell deoc'h klemm dre ma n'en em gav ket **Pobl Vreizh** ganeoc'h, daoust ma n'eo ket achu ho komanant c'hoazh, merkit : **Pobl Vreizh, mererezh/service gestion**.

Gwellañ 'peus d'ober eo lakaad 2 pe 3 golo-lizher e diabarzh unan bras, gant ar meneg **rédaction**, pe **abonnements** pe **service gestion** war beb heni aneñ. Arabad kaoud aon lakaad ar gerioù-mañ e galleg hag e brezhoneg : lod deus ar re a zigor al lizheroù hag a ingal aneñ ez eo berr o brezhoneg !

War ar golo bras neuse : **Pobl Vreizh** BP 304 29273 Brest-Cedex. Ha gwelloc'h c'hoazh : **Pobl Vreizh/abonnements, rédaction, gestion** (m'ho peus afer gant an tri « bu-rew »-mañ) ha neuse, war goloioù an diabarzh, **abonnements** war unan, **rédaction** war un all, h.a.

Trugarez vras deoc'h, lennerion ha komanterion ger !

RADIO - U.D.B.
Tel. (16.98) 80.18.47

KOMANANTOÙ

boutin : 30 L
skoaz : 50 L pe ouzhpenn
dre garr-nij : 50 L
estrenvro : 50 L

KRP ROAZON 2746-79
CCP RENNES

Kuit da gaoud riw er gouañv-mañ,
galwit heb dale

Eujen KEMENER

e Tre-Laouenan
(etre Kastell-Paol ha Landi)
pellg. 69.98.98
pe e Brest (Str. Villeneuve)
pellg. 02.02.60

Fuel a vezo degasset deoc'h kerkent,
lakaet ho tommeres-kreis e doare
ha riñset ar siminal
Arabad mogediñ hor bro, na dispign
arc'hant dre ziewezh

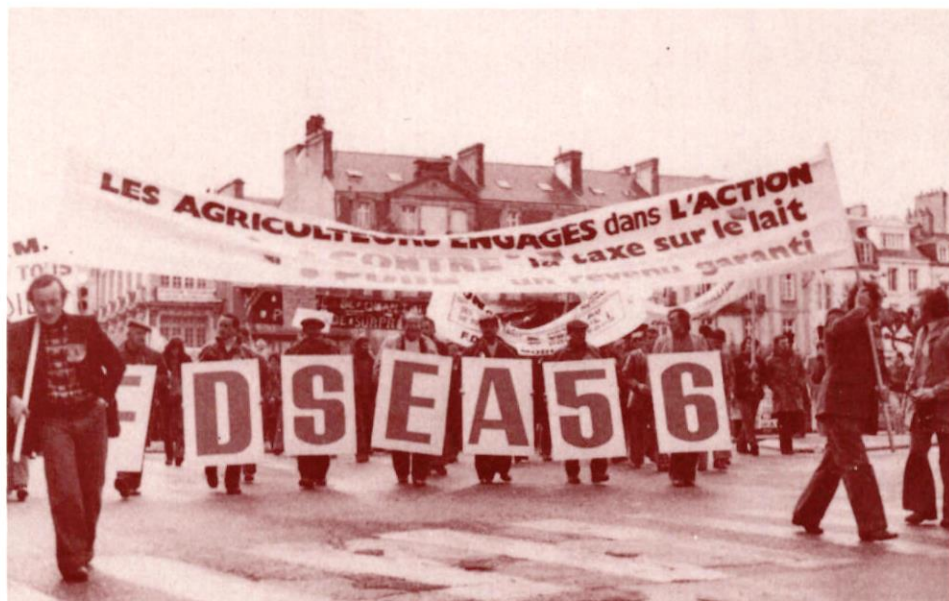
UR VIGNETENN WAR AR SAOUT ?

Abaoe mis Gwengolo, sañset, ez eo red d'ar venajerien paeñ 0,0155 L war beb litrad laezh. Abalamour da betra ez eus bet lakaet un « taxe » newez war al laezh ? Diviset eo bet sevel an taoss-se gant ur gommission european, enni ur Breton brudet, an aotrou Mehaignerie, ministr al labour-douar, rag re a laezh hag a amanenn a vez graet, hag e vo red neuse klask marc'hajou ewid dont a-benn d'o gwerzhañ. Ar yalc'h (600 milion a lurioù newez) a yelo gant teknokrated ar gommission eveljust, ha... gant un nebeud tud deus ar vicher memestra. Assantet he deus FDSEA ar c'h/Côtes-du-Nord, mes re ar Finister ha re ar Morbihan n'int ket akord tamm ebed. Nac'het o deus iwe re ar MODEF hag ar « Beisanted-Labourerien ». Ur bern traoù n'int ket sklær c'hoazh e-barzh an afer-se.



Pobl Vreizh

Ar c'hola-tirvi vo jalous !



Pobl Vreizh

Bodet e Gwened o deus nac'het peisanted Vreizh paeñ ar vignetenn war ar saout...

— Piw a c'hounezo diwar an ar-c'hant-se ?
— Penaos e vo lodennet ?
— Perag e vez importet amanenn eus ar Zeland-Newez gant ar Saoson ?
Ha bez' ema ar bed war an tu gin ?
Deus un tu e vez roet primoù d'ar venajerien, bras o froduksion. Deus un tu all, emaer o sevel un taoss da baeñ ar pezh a zo en tu all d'ar gont.

Nac'het o deus un nebeud tier-laezh deus ar Morbihan (Preval, Entremont, C.A.M.) sevel an taoss. Petra zo kaos ? Ma oa bet graet an taoss da harpañ gwerzh al laezh...

Tefival eo amzer da zont an tiez-laezh bihan ha heni ar menajoù bihan. Tiez bras eo a raio wardro an arc'hant-se da gass amanenn ha laezh er maes ar vro. Disterroc'h e vo c'hoazh gounidegezh ar venajerien vihan. Sklær eo : red eo skarzhañ anehe. Ne zegassont ket trawalc'h a brofit. Produktourien vras eo a fell da kapitalisted ar gouarnamant

kaoud. Koulskoude ne vo ket tremenet lost al leue dre genoù menajerien Breizh. Evel 15 departamant eus Sud-West Bro-C'hall, e vo red dehe derc'hel penn hag e lârfont NANN d'un taoss newez diwar al laezh, NANN d'ur vignetenn war ar saout !

Jakou ar C'houer

**Votiñ ewid
an UDB
ez eo votiñ
diw wech :**

**ur wech ewid an tu kleiz,
ur wech ewid Breizh.**

Komanantit da b/Pobl Vreizh

Ar gelaouenn bolitikel nemeti e brezhoneg penn-da-benn
B.P. 304 — 29273 BREST CEDEX

Hanw hag hanw-badez.

Chomlec'h.

a gass e gomanant
Boutin : 30 L (1)
Skoaz : 50 L pe ouzhpenn (1)
Estrenvro : 50 L (1)

(1) Diverkit ar gerioù na servijont ket

Amañ an arc'hant
dre chekenn-bost (1)
dre vandat-lizher (1)
dre chekenn-vank (1)
CCP RENNES 2746-79

Abadennoù da-zont strollad-c'hoariva ar Vro-Bagan ha strollad Karaes

ewid harpañ skolioù brezhoneg DIWAN :

12/2 : e Bro Landi (Gwikourvest moarvad) : **ar Vro-Bagan**
14/2 : er PAC, e kêr Vrest : **an daou strollad**
15/2 : e CSF-Thomson, Brest, 9^e nos : **ar Vro-Bagan**
17/2 : e Dineol, er vourc'h : **an daou strollad**
18/2 : e Lannuon, e sal ar spartoù : **an daou strollad**
Strollad Karaes a c'hoario **Piknik pad ar bresel**, strollad ar Vro-Bagan a zisplego **Ma c'helljen-me kanañ laouen**. 15 gwech beteghenn eo bet c'hoariet pezh Karaes, ha 17 gwech heni ar Baganis.

LENNIT POBL VREIZH



Roc'h-al-Lazh pe Roc'h Làeron

Roc'h-al-Lazh pe Roc'h-al-Làeron ?

Nag a istorioù zo bet kontet dija diwarbenn **Roc'h-al-Lazh** hag al **Lew-Draezh** etre **Lomikel** ha **Plistin**. An heni kentañ sur awalc'h, eo bet heni Sant-Eflam oc'h arroud eus bro Iwerzhon hag o reiñ sikour d'ar roue Arzhur ewid lazhañ ul loen gouez — un aerouant — a vewe ase en ur c'hew.

Goude eo bet **Roc'h-al-Lazh** repu làeron a bep sort, kuzhet mad e-barzh ar c'hoajoù.

Med bremañ ? Loened gouez ha làeron gis newez zo c'hoazh, promotourien a beb sort, lonkerien aochoù... Daoust-hag-eñv e vo savet benn-ar-fin gant ar «C.M.A.» pemzeg ti war dachenn « **Park an Aod** » tostig tre doc'h **Roc'h-al-Lazh** ? Herwez klewed, e vo prenet an douar gant an de-

partamant pe gant ar rannvro, hag « **Park an Aod** » e vo feurmet endro d'ul labourer-douar.

Gwell-a-se ! Paotred an UDB n'int ket ken droug ha Sant-Eflam. N'o deus ket c'hoant lazhañ dragon (pe bromoteur) ebed. C'hoant lakaad anezañ ken doñv hag ur marc'h, ne lavarañ ket. Ur marc'h hag a labouro ewid mad ar Vretoned ha nompas ewid un nebeud tud pinwidig.

S. Sant-Laorañs

Goude skrid : herwez klewed, ema Sant-Eflam o paoues goulenn mont e-barzh an UDB.

! TRAWALC'H !

Strakal a ra an traoù e Breizh : ne oar ket an derroristed betek pelec'h mont kén. Kasset eo bet d'an traoñ, pewar bloaz zo, peul meur Roc'h Tredudon ; abaoe paotred ar plastik n'o deus ket espernet an danvez-mañ : diaes eo ober ar gont eus ar savadurioù pilet pe ifamet. Bewech e vez lakaet buhez tud en arvar. Unan eus paotred ar plastik zo bet lazhet gant e vombezenn : unan hag en dije graet kement all a draoù ewid e vro ma vije chomet bew...

Un hent-dall eo heni an derroristed hiziw an deiz e Breizh. Na boud eh a fall an traoù en hon bro, n'eo ket gant ar plastik an heni e vo gwellaet hor stal. Ar c'hontrel eo.

Bewech ma strakal an traoù, e sav ar Vretoned a-eneb d'an draoù-se. Hag e savont a-eneb da gement tra breizheg. FLB, RTB, UDB : toud bar memes sac'h ; terroristed vreñ toud, an oll gwitibunan.

Re laouen e vez re ar gouarnamant eus ar meskaj-se. Bez e c'hellont frotañ o daouarn. Hag e weler *Bécam*, *Bonnet* hag ar sort gante o skandalif, o huchal...

Eveljust ez eo fall tre an doareoù a ra an derroristed gante. Red eo o c'hondaonif didruez, ha stard, ha krefiv. Paotred ar gouarnamant n'int ket direbech ewid-se. Pell ahano. Dre o faot eo ma 'ma Breizh er stad m'ema. Diouzh re ar gouarnamant e teu an direizhdred hag ar gwall-nerzh da gentañ.

Bewech ha dalc'hmad eo bet kondaonet re an ARB, FLB, *Trawalc'h*, h.a. gant an UDB. N'eus ket plass e Breizh ewid ar stourm gant armoù hiziw an deiz.

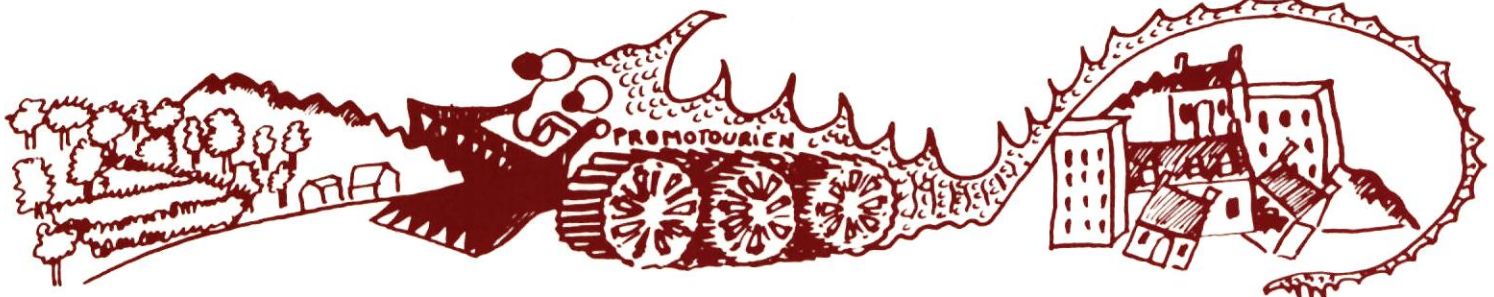
Ni, en UDB, n'hon eus netra da weled gant an dud-se. Ur gaou bras a raont doc'h ar Vretoned: lakaad aneche da gaoud muioc'h a fiziañs c'hoazh e-barzh ar gouarnamant.

Emrenerien omp, ya ; bewet Breizh emren, ya. Klaskomp tizhous ar pal herwez reolennoù an demokratiezh, heb c'hoari gant an armoù.

Emrenerien omp, med plastikerien n'omp ket. Trawalc'h gant *Trawalc'h* a-benn ar fin !

UDB

RADIO - U.D.B.
Tel. (16.98) 80.18.47



Breizh neuse a oa trubuilhet
Gant loened gouez ha dragoned
Hag a wall-gasse ar c'hanton
Ha, dreist an holl, bro Lannuon

Barzhas-Breizh Sant Eflam hag ar roue Arzhur

SPONTUS AR BREZHONEG E TEIS...

Ema **Teis** àr bewenn bro ar brezhoneg ; unan a ziwezhañ parresioù Bro-Gwened eo ma vez komzet « breton » enni. Neusen, d'ar 17 a Vezheven 1977, tud ar c'husul-parres, tolpet en ti-kêr, ec'h ober o soñj reiñ hanwoù brezhoneg da beder ru newez ur lotissamant... Ema rac'h an dud a-du.

Goulenn a ra ar mæer neusen avis ar prefeti. Doned a ra un notenn ag ar prefeti ; kasset an notenn ged ar mæer da gomission kulturel ar barres : difennet eo reiñ hanwoù brezhoneg d'ar ruioù !

Neuse e c'houlenn ar gomission un displegadur dre skrid diged ar prefeti. Respont a ra ar prefeti nend netra a sort-se difennet, mes, herwez « avisoù fur » « Minister an Diabarzh » (an Ao. Bonnet depute ar Mor-Bihan e penn anehoñ), ema gwell chom heb lakaad hanwoù brezhoneg d'ar ruioù !

Petra soñjal neusen ? Mad e oa an avis kentañ. Hama ! Narenn !

Mouezherezh arre en ti-kêr (un taol ewid netra) : ar wezh-mañ e chañcher soñj hag ema disklêriet null an avis kentañ. Ged piw ema ar galloud e-barzh an tier-kêr ?

Divis a ra neusen ur gusulieres ag an ti-kêr reiñ he diles ag he c'harg, en ur zisplegiñ he soñj àr un trakt. Fonnapl e lâar an ti-kêr hag ar prefeti emaint a-du ged an diles-se.

Un afer « renket », pe un afer da vout heuliet ? A pa ouier eh eus e-barzh ar c'husul ti-kêr meur a unan é komz breton, e weler mad pegen don ema oaet arallekadur (aliénation) speredoù hon pobl.

Lakaomp keñver-ha-keñver an afer-mañ hag ar pezh emæer é c'hrataad dimp e-barzh **Karta Gulturel Vreizh** (ne chom mui namaed tammoù anehi) : gwelet a raer mad n'he deus pobl Vreizh netra da c'hortos diged gouarnamant **Giscard**, na diged ar c'husulioù-parres hag a embann emaint « apolitik ».

Kevrenn Gwened ar Sav-Heol



Ur pennad zo dija eo bet embannet Deizia-taer Skol an Emsav. Da vezañ goulennet gant Skol an Emsav, 30 plassenn al lissou, 35000 Roazon.

UR BLOAWEZH MAD GANT POBL VREIZH !

TRI C'HOMANANT DA B/POBL VREIZH GANT PRIS DAOU

Kaset ar baperenn-mañ (1) en ur verkañ warni hanwhag adress daou gomananter newez, hag en ur lakaad da heul ar paeamant (30 L x 2 = 60 L), gant ur chekenn.

Lakit ouzhpenn adress un 3^e komananter da vezañ kasset *Pobl Vreizh* dehañ ewid netra epad ur bloaz. Ma faot deoc'h e vo kasset keloù d'ar gomananterien a ressewo ho profadenn, lakit ho hanw hag hoc'h adress war al linenn diwezañ. Trugarez vras.

Komanant 1 :

Komanant 2 :

Komanant 3 (ewid netra) :

Komanantoù kenniget gant :

POBL VREIZH - Komanantoù - BP 304 29273 BREST CEDEX

(1) pe adskrivit anehi

**Un ti-kenwerzh hebkén
e GWENED
e'id an dilhad
gis Breizh**

(kabigoù, mantilli glaw hag all,
jilettennoù martolod)

**TI AR C'HABIG
8, r. René-Rogues**



AR VRETONED N'INT KET AELED !

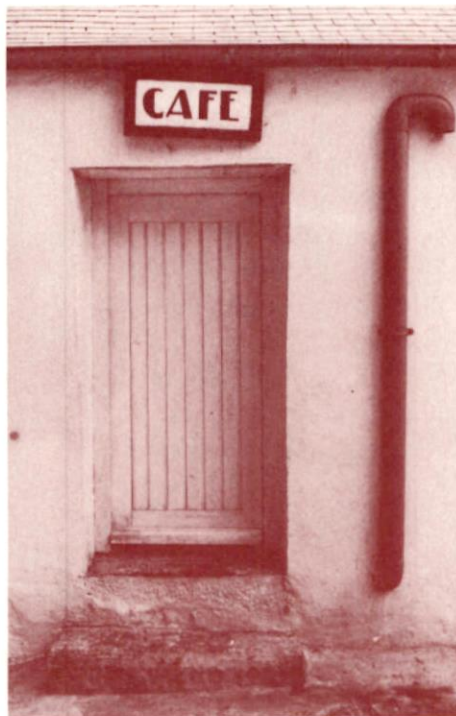
Ar boesson hag ar viser zo evel breur ha c'hoar e Breizh ! Pell zo e ouïemp an dra-se, mes gwell c'hoazh bremañ a-c'houde m'ema bet embannet àr **Le Peuple Breton** studiadenn an Doktor Yann Daumer : ema ar Vretoned ar re gentañ, e-barzh ar bed a-bezh, ewid ar boesson. Nend eus ket a voud fier a gement-se, mes ne vehe ket fur iwe kuzhad an traoù-se, èl ma vese kuzhet ar « pe-c'hedoù » gwezharall : an tad hag e vese taolet er maes ag e di getofñ e verc'h krouadur geti, ha n'eo ket gwir e oa efñ an heni kentañ é tigorifñ an hent da v « makeroied » Paris ?

Hiziw an deiz n'eo ket un dra vad (ha n'eo ket gwall gourajus) lakaad ur mouch àr an daoulagad ewid nompas gweled an traoù èl m' emaint : ur gu-denn sossial ha politikel e-mesk ar re vrassañ eo heni ar boesson. Mes an heni en em laka da voessonad, dre e wall ema, a lâro an dud. Èl an dramm (drogue), ur fesson eo da glask ankouaad diaesamantoù ar vuhez...

Ma vez komzet uhel a-eneb d'ar boesson, red eo lâred iwe ema ar pennoù bras, an notabled a-du getofñ e gwirionez, hag e kav ar c'hapitalism sav d'ar gwin e Breizh, d'ar gwin ar fallañ mem, ema red lâred. N'eus ket kehîd-se zo c'hoazh, e-raog ar bresel 1914, pa vese daet kourz ar mouezherezh, e vese gwelet re an tu dehoù é paeifñ tassadoù gwin ruz d'an dud, hag an heni a baee ar muiañ e yae getofñ ar muiañ a vouezhioù iwe. D'an nos, achu ar mouezherezh, lies e vese gwelet lod-kâer a vouezhourion é tennifñ tennoù ged ur revolver pe ur fusul, ewid brudifñ viktoer an heni en dese paeet ar muiañ a lomoù...

Dalbezñ en em daol ar Vretoned d'an evaj, mem ma ne vez ket gwelet mui taollennoù ken ispiñial. Ur milouer eo ar boesson : ur milouer ma vez gwelet e-barzh ar pezh a zo kuzhet e diabarzh ar boessonour, milouer é tiskouezifñ tud flastret, tud gwasket, tud lakaet edan an treid ged ar re 'rall, tud é klask un digoll, ne vern peheni... Un dra vantrus en em gavet e Naoned a ziskouez kement-mañ ervad.

Eno e oa daou Vreton, daou baour-kaezh, divicher ha dilabour ar peb brasañ ag an amzer, a-wezhioù ec'h ober ar



G.R. Pobl Vreizh

vicher klochard, a-wezhioù é labourad un tamm bennag ; paour-kaezh tud, kouezet isel, é vewifñ en ur c'hozh lojeris ag ar porzh, tud ag ar re a vez gwraet « lumpen proletariat » anehe. Un deiz, setu ur Senegalad, 43 blé, é toned dave-te ; un docker e oa. Mes gi zo tud gwenn, gwenn eo o c'hrochen, setu, èlreson, emaint a-us da hennezh, unan du. Pa vezer bet flastret ged ar vuhez, e vez bourrus kavoud unan d'ober poan dehoñ, kavoud unan maleurussoc'h c'hoazh, hag henn lakaad d'andur ar poanioù hoc'h eus bet c'hwi iwe diged ar re 'rall, en ur lakaad un tamm mat a sadism hag a grizder àr ar marc'had. Ase ema vañjafñ ha digoll ar re n'o deus mui a esperañs ! ha pa vez kejet an traoù-se ged ar rassism, e tiskenner isel-isel, beteg an dias, beteg an ifern : neuse, ya, ema ar re 'rall an ifern.

A-c'houde tri mis e pade kalvar ar paour-kaezh Senegalad. Ne vese bemnos namaed trous tud vezw, ged forzh a huchadennoù, ha gourdrous e-leizh. Ur wezh dija e oa bet torret dor e lojeris a daolioù bouc'hal, ha burzhud e oa ma oa bew c'hoazh ar c'haezh Senegalad.

Ha neuse, un noswezh, setu an diskoulm : truezus, mantrus, « ordinal »,

ur « fait divers ». Ema ar sadorn aneñi : unan ag e ameseion a ya tre e-barzh e lojeris hag a grog d'e bilad. En em zifenn a ra an heni du, ha roifñ un taol ged ur gountell ; brallañ 'ra an heni 'rall, ha goulenn sikour. Doned a ra e ami, fuloret, ur vouc'hal getofñ da zivarc'hifñ, ur wezh c'hoazh, dor ar Senegalad ha d'e lazhiñ. Kollet getofñ e benn, e klask mem pilad ar bolisserion pa 'n em gav ar remañ àr ar lec'h.

Marw eo ar boessonour kentañ, aet an taol en e galon ; an daou arall zo bet lakaet bar prison. Daou Vreton a Vreizh-Isel hag ur Senegalad ; tri den flastret ged sossiete Giscard, èl ma zo kementrall anehe. Torfed ar rassism, ar viser, ar boesson, heni ar boesson dreistoll, rag ged ar boesson an heni eo e vez ankouaet miser ha disenor an isproletariat ; ar boesson eo an heni a laka tud d'ober droug d'unan du. Bretoned vad, Bretoned a ouenn vad ar re-mañ, hag a glask, dre ar gwin ruz, ankouaad o stad isel, o mezh pemdezieg, hag a c'houlenn ged ar gwin ruz un tamm konfort, pa vezont oaet don e-barzh an disesper. An heni ema bet kollet getofñ an esperañs n'hell ket sevel e benn ha stourm...

Ha bremañ ? Ha red e vo difenn gwerzhifñ alkool ha gwin ruz pa vo bet lakaet ur sossiete sossialist e lec'h heni Giscard ? Trist e vehe, ha didalvoud. Dalc'homp soñj ag ar « prohibition » hag ag an « Incorruptibles » er Stadoù-Unanet àrdro ar blé 1930. Ar pezh a zo d'ober, sur, ema difenn gwerzhifñ ag ar gwin-se nend eus kalz a chugon-resin e-barzh. Mes red eo selled pelloc'h. Ur sossiete sossialist a vo unan ma c'hello peb unan, ya, oll labourision hon bro, ar vicherourion, ar beisanted, prenifñ gwin mad, kavoud mad ar gwin mad, heni Bourdel, heni Bourgogn, ar Champagn, hag all, hag hon Gros Plant iwe èlreson, ged ar Muskadig. Un afer a chervad eo iwe ar sossialism : gwraet eo peb tra vad hag a gaver àr an douar ewid eürusted ha plijadur an den. Un tamm plijadur diàr eved ur werennad gwin mad, pe ziw, pe deir, ne ra ket a zroug. E kontrel. Adal ma chomo an den sonn àr e dreid, èlreson.

Yann Lokireg

AL LIAMM

ar gelaouenn nemeti o roifñ, 6 gwech ar bloaz
barzhonegoù, kontadennoù, pennadoù a beb sort ha keleier
80 pajenn e peb niverenn - Renner : Ronan Huon
komanant : 35 L — Studierien : 25 L
Teñzorier-merour : P. Le Bihan - 16, rue des Fours-à-Chaux
ST-SERVAN 35400 ST-MALO - CCP 5349-06 PARIS

AR FALZ

kelaouenn drimisieg an Emsav diasezet gant Yann Sohier,
bodet ennañ skolaerien ha kelennerien Vreizh a-du gant ur
skol vreizheg ha laïk gwirion

Lennit Ar Falz ! Komanantit d'Ar Falz !

(30 L ewid 6 niv.).
AR FALZ, Str. Kan-Ar-Gwez — 29245 PLOURIN-MONTRouLES
KRP 430-20 H ROAZON

TRO VREIZH DAOU GANER

Ewid harpañ krogad ar votadegoù da-zont, hag a gousto ker spontus d'an UDB, e kano an daou-mañ, Le Forestier ha Stivell, e meur a lec'h e Breizh, 7 gwech Le Forestier, ha 10 gwech Alan Stivell. Kerzhit gant gred d'o gweled, lakait tud da vont assambles ganeoc'h, lârit d'ar re yaouank, brudit ar c'heloù !

Goud a rit e koust ker lakaad 17 kandidat war ar renk. Re an tu dehoù o do, lod anehe, betek 40 milion a lurioù kozh ewid souten unan hebkén eus o c'handidated. En UDB, e klaskomp kaoud 30 milion a L. Kozh ewid harpañ hon 17 kandidat. E-pelec'h ema ar justiss ?

Forzh penaos, dont a raimp a-benn eus hon jeu. Med arabad ankouaad, lennerion ger, abadennoù Le Forestier hag Alan Stivell !



Pobl Vreizh

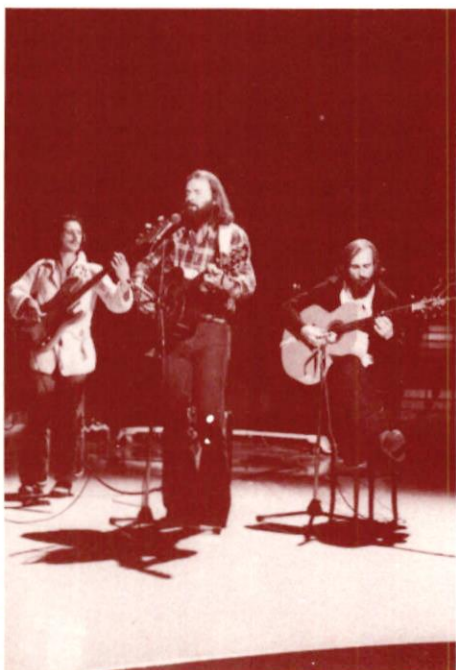
MAXIME LE FORESTIER

27/1 Sant-Brieg
28/1 Brest
1/2 Montroules
2/2 Naoned
3/2 An Oriant
4/2 Gwengamp
6/2 Roazon

ALAN STIVELL

10/2 Sant-Maloù	16/2 An Oriant
11/2 Sant-Naser	17/2 Brest
12/2 Naoned	18/2 Karaes
14/2 Montroules	21/2 Sant-Brieg
15/2 Lannuon	22/2 Roazon

En diavaes eus an troiadoù-mañ, dalc'hit soñj : d'ar 25/2 nos e ROAZON, Leurgêr al Lisoù, meeting bras an UDB



Pobl Vreizh



Deuet eo er-maes **Program demokratel Breizh**, ul levrig 67 pajenn ennañ. A boues bras eo al levr-se ewid gouzoud petra vo Breizh da-zont, pa vo mestr ar Vretoned war o aferioù.

Diskouez a ra ar PDB e pessort stad ema hon bro, dre faot ar sistem kapitalist ha kreisennet... Ha poent bras eo d'an oll Vretoned kar-o-bro ha kar-an-tu-kleiz « krogiñ e-barzh », ha prepariñ an hent a gass d'ar sossialism.

5 L an tamm, ha 2 L ewid ar misoù-kass. Goulennit an tamm levr burzhudus-se digant re an UDB.

AN DOUAR



Pobl Vreizh

War an 100 milion dewezh-arad douar a zo en Eksagon, e vez labourer 65 milion gant ar beised. 29 vilion zo dindan koajoù ha stankoù, ha 10 milion a ya gant tiez ha heñchoù. Koulskoude, klask bras zo war an douar a-berzh ar venajerien.

Abaoe 20 bloaz eo deuet ar menajoù da vezañ brassoc'h-brassañ. E 1955 e oa red d'ar venajerien kaoud ur menaj, 20 dewezh-arad ennañ da nebeutañ, ewid gounid o zamm kreun. Bremañ ez eo red dehe kaoud 70 dewezh-arad. Hiriw an deiz eh a buan an traoù. Med bezañ zo c'hoazh 43 % eus ar menajoù o vont endro gant 20 dewezh-arad, ha mall zo warne da gaoud tachennoù brassoc'h. N'emaint ket o-hunan o klask douar. E-kerz ar 6 ved Plan ez eus bet kemeret 600.000 dewezh-arad douar ewid lakaad an douristed da c'hoari. « De-bret » 'vo evelse 2 vilion a zewezhioù-arad ewid ezommoù ar c'hêriou etre 1976 ha 1980. Abalamour da se en deus kresket abominabl pris an douar. E 1950, e kouste un hektar 1100,00 L. Bremañ e koust 15150,00 L (*Le Monde*, 17/7/77). Deg gwech muioc'h ! Red eo bet neuse d'ar venajerien ober ur bern dle. An dra-se ne vounto ket ar re yaouank da zerc'hel ur menaj. Beñ bloaz eh a diwar wel 3 % eus ar menajoù. Ma talc'h an traoù d'ober evel ma raont, ne chomo, e Frañs a-bezh, nemed 250.000 menaj a-benn fin ar c'hantved. E 1960-1962 e oa bet diviset brassaad ar menajoù beñ gwech ma vefe gellet. Bec'h zo bet gant al lesenn-se, ha chañchet zo bet iwe un nebeud traoù ewid difenn ar

venajerien. Gwellat eo bet al lize-roù-feurm, ewid lakaad lod eus ar venajerien da vezañ surroc'h da chom ba o menaj. Ur bern douaroù zo da zifraostañ c'hoazh (5 milion dewezh-arad, 8 % eus an dachenn a vez labourer). Al lesenn war vent ar menajoù, hag ar galloud brassoc'h roet d'ar SAFER, a ziskouez ar mennoz da heul : pouesusoc'h eo ar gwir da labourad an douar ewid ar gwir da vezañ perc'henn.

Krouet eo bet ar SAFER e 1960. He fal kentañ a oa, goude bezañ prenet douar dre emglew pe herwez he gwir rakprenañ (droit de préemption), adreiñ an douar-se d'ar re a labour aneñ hag o deus ezomm aneñ. Evelse n'a ket an douar gant forzh piw. A-drugarez d'ar SAFER, o deus gellet, e 1976, 6600 menajer kavoud ur menaj, 74 dewezh-arad ennañ. Miret he deus ouzh menajoù bras a vezañ brassoc'h c'hoazh. Koulskoude, n'he deus ket harzet ar SAFER pris an douar a greskiñ, hag a-wechoù he deus bet un tu gwan dirag ar pennoù bras, siwazh ! Roet a zo bet evelse gant un SAFER e Breizh, 136 dewezh-arad douar da A. Gourvenneg, pell awalc'h diouzh e atant-eñv, daoust ma oa bet goulennet an douar-se gant pemp menajer yaouank (*Le Monde*, 9/12/77). N'eo ket gwall-greñv ar SAFER dirag an Aotrounez, m'eus aon. Pegoulz vo chañchet penn d'ar vazh !

Daniel Giraudon

UR RADIO E BREZHONEG BAR VRO-BLIN

Marsen ho peus klewet konto deus ar journal a vo lañset bar Vro-Blin ? Lañset eo da vad. Setu amañ un nebeud disklêriadurioù war sujed ar gasetenn-se... hag a vo en brezhoneg penn-da-benn. Ha ne vo ket skrivet, da selaou an heni 'vo.

C'hwec'h parrous dimeus ar Vro-Blin zo 'n em lakaet assambles, hag ur sindikad zo bet krouet gante, ur SIVOM, hag e vez graet SIVOM Toull Goulig-Koad Malouen aneñ. Labourioù a beñ sort a vo kaset da benn gant ar SIVOM 'vel war heni ar c'hultur hag an natur. Ar c'hentañ tra a vo graet a vo ar gasetenn-se. Kaset eo bet an afer ganimp a-dal d'ar pennoù bras, ken eh eus bet rastellet ur bern subvañsionoù a-benn lañso ar gasetenn.

Stumm ar gasetenn ? Simpl hag akommod. N'eus 'med selaou d'ober. Da beñ komanter e vo roet ur c'hasset beñ mis da gomañs, hag unan diw wech ar mis goude, pa vo lañset mad an traoù.

Petra 'vo 'barzh ? Kanaouennoù ha kontadennoù ha soñjoù tud ar Vro-Blin... Pessort mod e vo savet ar gasetenn ? Dastumet zo bet ur bern traoù dija bar vro... Ha' benn ar fin n'eus ket 'med ar c'hasetoù d'ober ha da werzho.

Mekanikoù a galite zo bet prenet ewid ober toud al labour deus an eil penn d'egile.

Un eurwezh a bado peñ kasetenn ha peñ kaset eta.

Ewid goùd hirroc'h ha komanantiñ, skrivañ da : SIVOM - Mairie 22480 LANRIVAIN.



G.R. Pobl Vreizh

NAONED KERBENN VREIZH !



Pobl Vreizh

Bet eo bet en amzer gozh. Bez e c'hellfe her bezañ c'hoazh. Ewid ar Vretoned digousket, ewid ar re a oar ez eus eus o bro, hag eveljust ewid re an UDB, ez eo Naoned brassañ kêr Vreizh. Eno ez eus bet a-viskoazh, abaoe ma 'z eus eus Breizh, Bretoned a ouenn vad. E Breizh emañ Naoned, kêr o do re ar gouarnamant ober ha sevel ur « Pays de Loire » a-eneb dimp. E Breizh emañ Bro-Naoned, hag e Naoned hec'h unan e kaver Breizh-Isel e-leizh. Med n'eo ket abalamour ez eus Breizh-Isel e Naoned an heni emañ Naoned e Breizh. Bretoned Vreizh-Uhel zo Bretoned iwe, memes ma na ousont ket brezhoneg.

D'ar sadorn 21 a vis Genver ez eus bet graet e ti-kêr Chantenay un daol-

grenañ a wask ewid presantiñ da Naonedis ha d'an oll Vretoned kandidated an UDB da geñver d'ar stourmad bras a zo war wel : ar votadegoù. Kasetennerien a oa, eveljust, hag ur bern tud all iwe.

Pedet e oa bet FR3 Pays de Loire da zont iwe, gant he ze. N'he deus deuet. An itron-se ned a ket war ziblass ken braw-se. Savet o deus re UDB ar c'hornad o mouezh a-eneb d'an dismegañs-se, hag a-benn ar fin ez eus bet roet teir munutenn (!) war an tele d'hon kamarad *B. Le Blavec*, kandidat an UDB e Naoned II.

Al labour d'ober ewid diasezañ ur Vreizh emren ha sossialist n'eo nemed boulc'het c'hoazh. Hir e vo an hent ha stard an abadenn. Kroget hon eus e-barzh.

O KLASK MOUEZHIOÙ...

Ya, o klask mouezhioù 'maint, daou vis so dija (pe dost) lod anehe, hag e chom ur mis mat c'hoazh. Ema 17 kandidat an UDB, assambles gant o supleanted, o vont hag o tont dre ar vro. Dre amañ ba korn-bro Karaes ha Kastellin, emañ Fañch Morvannou (e karg deus Pobl Vreizh war ar memes tro, hag esel eus Burew Politikel an UDB ouzhpenn), emañ efñv, assambles gant e gamarad Yannig Oulc'hen, adjoent-maer ba Karaes, emaint o-daou o c'haloupad dre ar vro. Ha peogwir e vezan d'o heul, e c'hellan lâred ma santimant.

Mad tre e ha an traoù. Estonet 'vezan dalc'hmad o weled an degemer mad a vez graet d'an UDB un tamm partoud dre amañ gi-mañ. Fañch zo ur paotr deus ar chom-bro amañ 'veljust, hag an dra-se ra kalz.

Just awalc'h ba Koloreg, lec'h 'ma mamm Fañch o chom hag ur bern kerañchoù dehoñ, 'oa bet kroget gant ar reunioù. D'an 11 a vis kerzu e oa. N'eo ket bras-bras Koloreg : 900 a dud. Un 20 bennag a dud 'oa deus. D'an eur e oant. Pa 'n em gavas Fañch, e oa brezhoneg g' an dud. Setu eveljust e oa bet graet ar « brezegenn » hag ar goulennou warlerc'h e brezhoneg toud.

Intereset eo an dud. N'int ket spontet g' an UDB. Ba Sant-Hern, peb tra e brezhoneg memes mod. Ba Karaes, Kameled, Plodiern, Argol, forzhig tud iwe, ba Argol dreistoll. Ba Speied eo bet espar an traoù : moarvad e oa Fañch muioc'h c'hoazh ba e vleud ewid boas ! Ba Sant-Herbod benniget, 50 a dud : al lodenn gentañ deus ar reunion e brezhoneg, war c'houlenn an dud a oa eno, hag an eil lodenn e galleg ; deus ar c'hentañ, ekstra, dispar. Bar C'hastellnewez ha ba Plone e oa neubeutoc'hig a dud. Beteg bremañ eo bet reunion Speied an heni wellañ. Mes n'eo ket achu c'hoazh. Startijenn zo forzh pegement. Ya, un esperañs ewid ar vro eo an UDB !

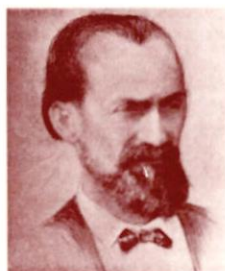
F. Favereau

Dont a ra er maes ingal awalc'h ar gelaouenn bedagogel *Skol Vreizh*. Un niverenn zoubl eo an heni ziwezañ (51-52). Skrivet eo e brezhoneg penn-da-benn, hag ez eo an danvez aneñ ur studiaden eus levr *Loeiz Herriou : Kammdro an Ankoù*.

Da vezañ goulennet digant *Skol Vreizh*, Run-Awel, 29210 Plourin-Montroules. KRP 2248-85 x, Roazon. 10 L e koust an niv. 51-52.

Ahendall emañ levr 3 *Istor Breizh* dindan ar wask, enni istor provinñ Breizh etre 1532 ha 1789. Bez e c'heller he rak-prenañ beteg an 1/4/78 : 33 L, franko. Goude-se e vo 40 L al levr. Kassit ho chekenn da *Skol Vreizh*. 240 p. a vo ennañ. Skrivet eo bet ar pennadoù gant J. Guiffan, P. Grall, J.J. Monnier, Ch. Robert ha J. Tanguy. Ur bajenn war ziv ez eus fotoioù ha tressadennoù warni, an darn vrasañ aneñ o tont eus Muse Breizh e Roazon.

KAMMDRO AN ANKOÙ



LOEIZ HERRIOU

UR GER BENNAG E-RAOG

Daer ar gelaouenn bedagogel « Istor Breizh » ur ger-bennag breizh. Kammdro an Ankoù (KAMMDRO EN ANKOÙ) eo titl ar levr. Loeiz Herriou (LOEIZ HERRIOU) ar c'hentañ anezhañ.

Ur levr bedagogel ur dach eus anezhañ eo.

Ar levr bedagogel a vez goulennet eus Loeiz Herriou. Ur ger-bennag e breizh eo Istor Breizh. Gelaouenn bedagogel « Istor Breizh » eo titl ar levr. Loeiz Herriou (LOEIZ HERRIOU) ar c'hentañ anezhañ.

Daer ar gelaouenn bedagogel « Istor Breizh » ur ger-bennag breizh. Kammdro an Ankoù (KAMMDRO EN ANKOÙ) eo titl ar levr. Loeiz Herriou (LOEIZ HERRIOU) ar c'hentañ anezhañ.

Ur levr bedagogel ur dach eus anezhañ eo.

Ar levr bedagogel a vez goulennet eus Loeiz Herriou. Ur ger-bennag e breizh eo Istor Breizh. Gelaouenn bedagogel « Istor Breizh » eo titl ar levr. Loeiz Herriou (LOEIZ HERRIOU) ar c'hentañ anezhañ.

Bez ez eo *Skol Vreizh* ur gelaouenn bedagogel o lakaad da zont er-maes gwech ha gwech all dornlevrioù, aneñ niverennoù ispisial eus ar gelaouenn. E 1977 ez eo bet deuet er maes *Douaroniezh Vreizh*, degemeret deus ar c'hentañ gant ar gelennerien hag ar publik. Dont a ray er maes iwe ur dornlevr diwarbenn an *Natur e Breizh*, gant skoazell ar SEPNB.

Bez e c'heller eveljust komanantiñ da vad da *Skol Vreizh* (40 L ewid 6 niv., KRP hag adress amañ a-us), ha neuse e vo kaset d'ar gomananterien hag an niv. 51-52, ma krog ar c'homanant gant an niv. 51, hag ouzhpenn 3^e levr. *Istor Breizh*. Emsavoc'h eo komanantiñ, se zo sklaer.

**LENNIT
POBL VREIZH**

1) Daoust ma n'on ket ur « purist », ez on chalet o weloud kement a c'herioù galleg amañ hag ahont e pajennoù ar gelaouenn : « formidabl, fotoioù, dija, protestiñ, otonomisted, espres, separatisted, votet, program, justiss, sossialism, lisañsiet, monopolou kapitalist, mobilisifi, industri, toud, assosiasion, mod, kasimant, kooperativou, poliss... » h.a.

Da 'm soñj, n'eo ket deread implijoud ar yezh komzet en oll bennadoù embannet. Grit gant ur brezhoneg gwir, kuit da reifi disklêriadurioù e dibenn ar pennad.

Pinwidig-mor eo hon yezh, neketa ?

Neuse laoskit ar galleg gant ar c'hallegerien. Ahendall, pa lennan pennadoù e galleg, ne blij tamm ebed din kavoud war ma hent gerioù saosneg.

Berr-ha-berr : « Brezhoneg, ya ! Trefoedach, nann ! »

2) Ouzhpenn, ur rebech c'hoazh : dister-kenañ eo ar skridvarnouriezh diwarbenn an embannadurioù (levrioù, pladennoù ha kelaouennoù brezhoneg).

3) Ne gav ket din ho peus komzet diwarbenn chapel Santes Berc'hed, laket e gwerzh newezig zo e parres Motrev. N'eo ket re ziwezhad ewid henn ober. Kement-se zo gwallskwerius, pa ouzer e vez dispignet wardro ur miliard ar bloaz, da zerc'hel bew ar « Centre Beaubourg »... e Paris.

Setu va mennozioù ewid hizi.

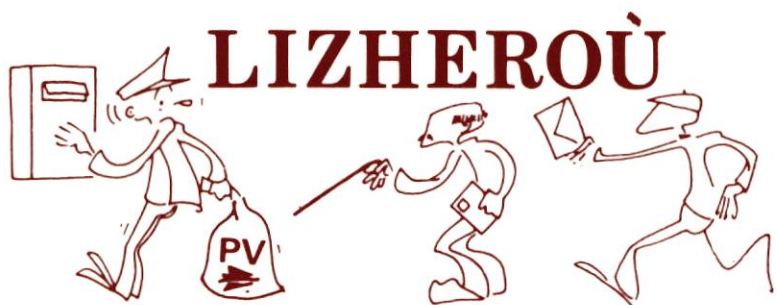
Breizhekañ gourc'hemennou.

Ivon Salaün, Lannedern, Kernew

a) Trugarez d'hon lenner ewid e ewezhiadennoù. Awechoù e vez stankig-mat ar gerioù « galleg » war b/Pobl Vreizh martese, ya. Mes penaos bezañ komprenet e brezhoneg ma skarzher gerioù evel dija, protestiñ, votet, program, justiss, poliss ? Heb komz eus kafe, kantik, mis, misoù (cf ar galleg : une mise de fonds), h.a., h.a. Ur bern gerioù bow tre e brezhoneg zo bet deuet pe diwar ar romaneg, pe diwar ar galleg. Ouzhpenn-se, ur bern gerioù « galleg » zo, e gwirionez, etrevroadel. Paour-raad ar yezh a rafemp o skarzhañ ar geriadur-se ; eveljust e c'heller krouiñ gerioù newez, keltieg-rik : bet eo bet graet (lod eus ar gerioù-se zo mad, hag ez int degemeret tamm-pe-damm e-barzh ar yezh, lakaomp « ofissiel »). Med petra eo ur yezh araog peb tra ? Ur roll gerioù, pe ur benveg da zaremprediñ an dud ? Ur geriadur pe ur yezhadur ? An eil hag egile eveljust, med anad eo e poues lod (dreistoll ar re a skriv hag a lenn) muioc'h, ha beteg re, war ar geriadur, ha ne vez ken dissi gante ewid-se o yezhadur, pell alesse. N'eo ket aes, ne vez ket braw ataw kavoud ur c'hempoues etre « tentassion » ar purism ha heni an « trefoedaj ».

Petra eo un trefoedaj ? Eus petra 'vez graet un trefoedaj ? Eus parlant ar bobl ? Gallekaet eo, a-dra-sur, ha gwall-c'hallekaet zokén. Piw zo kaos ? N'eo ket ar bobl, sur. Chom a ra glan ganti evelkent perzh pennañ ar yezh : hec'h ijin dehi.

Grit ar gont eus ar gerioù a orin galleg pe romaneg a gaver e saosneg, hag e vefet souezhet o welad pegen solud eo sac'h-ar-boued ar yezh-se, a-benn lonkañ ha « dijeriñ » kemend-all a c'herioù a orin « estren ». Hag ez eo bremañ ar saosneg, n'eo ket hebkenn heni an imperialism saos pe amerikan, med unan eus aersañ ha gwevnañ yezhoù ar bed. Ar brezhoneg n'eo ket ar saosneg, eveljust. Arabad dimp koulskoude bezañ dallet gant ar gerioù. Arabad dimp strishaad tachenn ar brezhoneg, en ur lakaad harzoù a beb sort endro dehañ. Graomp hon mad eus peb tra, ha laoskomp ar chass da harzhad.



b) N'eus ket kalz a skridvarnouriezh war b/Pobl Vreizh, gwir eo. Ur gasetenn bolitikel eo araog peb tra. Eveljust e c'heller barn levrioù, pladennoù h.a., diouz ur sav-poent politikel. Ema Pobl Vreizh o wellaad, a gav dimp. Ne c'heller ket ober an oll draoù war ar memes tro.

c) N'hon eus ket komzet eus ar werzh bet lakaet war chapel Santes Berc'hed Motrev, gwir eo... Red eo ansav e vez ur samm spontus ewid ur barres vihan, treud he yalc'h, derc'hel en o sav, ha kempenn, kemendall a chapelioù. N'eo ket tud vad Motrev eo a zo da damall. Ar Stad C'hall n'eo ket nec'het na gant Breizh (n'eus ket anehi ewiti), na gant ar Vretoned (des Français comme les autres), na gant ar brezhoneg (charte culturelle : suivez mon regard), na gant kultur ha savadurioù hon bro. Ar vezh ruz, ya. Med n'ema ket ar garez da vezañ taolet war gusul ti-kêr Motrev. Ma vefemp mestr war hon peadra, e c'hellfemp — dre youl politikel mennen — kaoud ur raktress politikel war hon herez sewenadurel. Lennit Program Demokratel Breizh !

Gourc'hemennou da b/Pobl Vreizh en he stumm newez !

Gi Caro, L'Hermitage

En em gavet mad eo bet ganin ho niverenn gær a b/Pobl Vreizh ewid roifiñ din da c'houlzoud e oa bet graet ar bruderezh.

Kuitez deoc'h da gaoud frejoù ouzhpenn, e komanantan d'ho kelaouenn, ma souetan dehi ur vuhez hir, ha berzh mad ; zokén ma ned an ket d'ho heul e-kefiver ho choas a gevredigezh, ez on a-du krenn ganeoc'h ewid harpañ ar stourm a renit ewid Breizh, rag gant kalon, gant pennegezh zokén e kassit anehañ war-raog, ha war ar poent-se ez on laouen da vezañ ganeoc'h dorn-ha-dorn.

Gant va gwellañ ha va c'halonekañ gourc'hemennou.

E.Kemener
fuel h.a., Ar Veururi
29225 Trelaouenan

Ne vezan ket a-du bepred ganeoc'h, med sur awalc'h ema an traoù o vont war-raog gant ho labour.

Ganeoc'h a galon — memestra ! — ewid ur Vreizh sossialist ha dishual.

Herve Ar Bihan, Gwened



O trefoedachiñ ?

Kenvrois ker,

Kass a ran deoc'h gant plijadur va adkomanant da b/Pobl Vreizh. Plijus ha braw kenañ 'm eus kavet ar gasetenn dindan he stumm newez. Ken diaes e vez moulañ hag embann kelaouennoù ha levrioù en hor yezh !

Dellidus ha talvoudeg eo bet ho strivoù, ur bam !

Degemerit, kenvrois ker, va gourc'hemennou kaloneg ha va gwellañ hetoù ewid Pobl Vreizh.

Ph. Le Gouaille, Laval (53)

Trugarez vras d'hon lenner ewid e gomzoù ken hegarad ha ken frealzus.

G.R. Pobl Vreizh

Bloavezh mad da b/Pobl Vreizh deuet da vezañ ken kær a-greis-toud. Braw-eston e oa an niv. 95. Moulet fraezh, skeudennet sklær, un dudi ewid an daoulagad hag ewid ar spered a santer o virwif e-barzh. Meuleudi d'an oll genlabourien. War an hent mad emao'h.

Yann-Ber Piriou, Lannuon

Aotrou Rener,

E-toues ho lennerien ez eus martese unan bennag a vefe dedennet gant va levr : **Pedenn an Ilis**. Ur breviel e brezhoneg eo. 320 pajenn. Ema **Pedenn an Ilis** e gwerzh e ti an oberour (25,00 L an tamm) : J. Lec'hvien, person Kergrist-Moeloù, 22110 Rostren.

A galon ganeoc'h ha bloavezh mad.

J. Lec'hvien

UR BLEIZ WAR FR3

Nousped film zo bet savet dija a-ziwar **Le Bossu (An tort)**, brudetañ oberenn hor c'henvroad Paol Feval (1817-1887). Ha taolioù-kàer Henri de Lagardère, klezeia-taer eus an dibab, zo anavezet gant an oll pe dost.

Nebeutoc'h anavezet eo al levrioù avantur awenet gant istor Breizh. Stankig awalc'h e kaver anehe koulskoude e-toues an daou-c'hant romant bet skrivet gant Feval ar Roazonad : **La Louve, Valentine de Rohan, Fontaine aux perles, La Première aventure de Corentin Quimper, le Chevalier de Keramour, Les filles de Penhoël, Chateaupauvre, A la plus belle, l'Homme de fer...** Hir-spontus eo ar roll. Darn zo bet lakaet e brezhoneg dija, evel **Boudig An Aod** (troet gant Per Denez diwar **La Fée des Grèves**), **Ar pesk Aour** (troet gant Roparz Hemon diwar **Le poisson d'Or**), **Tour ar**



bleiz (troet gant Per Denez) ha **Rollan-troad-houarn** (troet gant An Diuzet diwar **Rolland-pied-de-fer**). Newez 'zo c'hoazh, Per Denez hag Ernest Ar Barzhig o deus gwisket **Ar bleiz gwenn** en hor yezh.

Siwazh ! Aet eo Ar Barzhig da anaon a-greis-oll, ha n'en deus ket gallet arvestiñ ouzh ar film a zo bet bannet war FR3 da vare gouelioù fin ar bloaz. Arabad, evel-just, ober ur bennoberenn eus ar film-se. Med ar romant n'eo ket unan kennebeud, daoust (pe abalamour ?...) d'ar vrogarantez vreizheg a ro lamm alies d'ar wirionez istorel. Ur spered mirour-touet, ma n'eo ket washoc'h, a oa gant Paol Feval. Plija-dur a c'heller kaoud koulskoude o vont da heul an danvad-se a ya da vleiz ewid difenn ar Vretoned a-eneb gwaderesed Roue Bro-C'hall. Sklær eo gouzoud diouzhtu pelec'h ema ar re vad hag ar re fallakr. Ma blij d'an oberour lakaad e lenner da dridal gant nerzh-kalon hag ampartis hon « ta-dou-kozh », sklær eo iwe n'eo ket douget tamm ebed d'ar menozioù penn-araog a darzho en doare ma ouzer e 1789. Ingal eo. Feval a oar kontañ. Ha neuse, gwenn pe get, genaoueg awalc'h eo klask ordin' pemp troad da seurt bleizi disuj ! Filmet braw eo bet ouzhpenn gant Henri de



Turenne ha Jean-Pierre Decourt hag anad eo o deus bet tro ar re-mañ da weloud, pe da lenn, **Newez-hañv ar Bonedoù ruz** gant Paol Keineg. Labouret o deus o daou war c'houlenn **FR3 Lille**.

Ahanta ! Pegoulz e yelo kanfarded ar Paotr Lhomme, hag **FR3 Rennes**, da bourmen o c'hameraioù e mengleuzioù an Hanternos ?... Peadra da reiñ dimp ur **Jerminal** bennag e brezhoneg, da skwer !... Sede ase un doare da reiñ labour d'un toullad brezhonegerien a anavezomp. Ne gav ket deoc'h ?

Da c'hortos un degouez ken plijus, chañs d'an oll da lenn pe da adlenn istor fromus Nikolas Trembl, e vab bihan Jordig, hag ar justissour mouchet a vez graet ar bleiz gwenn anehañ. Troidigezh vrezhoneg Per Denez hag Ernest Ar Barzhig a zo bet embannet e niverennoù 65-66 eus ar gelaouenn **Skol**. Digarez ebed eta ewid lesel agostez ul levr en deus lakaet meur a grennard da adkavoud hent e vro.

Yann-Ber Piriou

**Votiñ ewid
an UDB
ez eo votiñ
diw wech :**

**ur wech ewid an tu kleiz,
ur wech ewid Breizh.**

Komanantit da Le Peuple Breton

E galleg penn-da-benn
B.P. 304 — 29273 BREST CEDEX

Hanw hag hanw-badez.

Chomlec'h.

a gass e gomanant
Boutin : 30 L (1)
Skoaz : 50 L (1)
Estrenvro : 40 L (1)

Amañ an arc'hant
dre chekenn-bost (1)
dre vandat-lizher (1)
dre chekenn-vank (1)
CCP RENNES 2365-76

(1) Diverkit ar gerioù na servijont ket

Paperenn ewid goulenn mont e-barzh UDB

Hanw hag hanw-badez.

Chomlec'h.

Goulenn a ran moned e-barzh Unvaniezh Demokratel Breizh

D'an (d'ar). 19.

Sin :

Da gass en-dro
(troc'het pe adskrivet) da

UDB B.P. 304 — 29273 BREST CEDEX



VOTIT EWID AN UDB, MALL BRAS EO !

Eh omp é tostaad doc'h an 12 a vis Meurzh. Pa'n em gavo an nive-renn-mañ a **b/Pobl Vreizh** gant hon lennerion, e chomo ur mis bennag e-raog deiz bras ar mouezherezh. Setu n'eus ket amzer da goll : mall bras eo bremañ gober ar choas, hag **ar choas mad**.

Ewid Breizh, hec'h amzer-da-zoned, hec'h emrenerezh, n'eus namaed ur choas mad : **an UDB**. Lies hon eus skrivet ha lâret : **heb UDB, Breizh ebed**. Lod a lâro marse eh omp gwall fier, gwall garget a vrasoni, gwall dechet d'en em lakaad uhelloc'h ha kreñvoc'h ewid ma 'h omp e gwirionez. Nend omp na re vras a galon, na re orgouilhous. Ema hon treid genimp àr an douar. Gouied a raomp petra omp, petra e c'hellomp ober, petra n' hellomp ket. Lod iwe, re ar gouarnamant, ha mem re an tu kleiz gall lies, a vez hon lakaad iselloc'h ewid ma 'h omp. Ewite ema **danjerus** an UDB. Elreson, peogwir e lâr ar wirionez d'ar Vretoned a-zivoud o bro, ha peogwir e tiskouez boud **un esperañs ewid ar vro**.

Ya, lâret hon eus lies : **heb UDB Breizh ebed**. Hag henn lâred a raomp ur wezh muioc'h. Re an tu kleiz gall, bet sinet gete ar **Program kumun** — a zo bet gwraet tammoù getoñ bremañ — n'int ket ewid ober kalz tra ewid Breizh. Ewid Frañs a-bezh, ya. Mes un dra zo ha nend eo ket da vout ankouaet : ar **PCF**, ar **PS**, an **MRG** zo anehe strolladoù diasezet e Paris ha Kreisennet e Paris. Na boud e tay chañchamantoù gete mard eh aont e-barzh ar gouarnamant, n'eo ket possubl dehe lakaad an traoù da chañch a-grenn ewid hon bro. Hag ema red neoazh lakaad an traoù da chañch a-grenn. Kant tra a vo kavet d'ober gete, e-raog soursial doc'h ar Vretoned, e-



Keneherve - Pobl Vreizh

raog soursial doc'h ekonomiezh hon bro, fall tre he stal geti. Setu ema red dimp kaoud an **emrenerezh**, boud libr da soursial ni hon-unan doc'h hon traoù-ni. Nag ar **PCF** nag ar **PS**, nag an **MRG** n'int prest da roiñ hec'h emrenerezh d' hon bro. N'int ket ewid ober an dra-se : ewite n' eus namaed Frañsision hañval rac'h, ag ur penn d'ar Frañs d'an arall. Mem mar gwelent — hag e raont — ema dileset Breizh a-c'houde kehid-arall, mem mar kemeront en o frogramoù lod-kàer ag ideoù an **UDB** — hag e raont —, nend eo kement-se namaed ur fesson da rekuperiñ an eost hon eus-ni hadet, ewid klask hon diskar, hon isellad, hon lakaad da netra e spered an dud. Emaint é klask eostiñ mouezhioù ar Vretoned diàr hon koust-ni.

Nend eus ket a vout dallet. Ema an **UDB** àr 17 tachenn-mouezhiñ e Breizh. N'eus namaed an **UDB** o respont en ur fesson efedus ha penn-da-benn da zoberioù bras hon bro.

Re ar **PSU** hag ar **Front Autoges-tionnaire Breton** ema ur sort gete.

Bremañ e lâront iwe emaint emrennerion. Awel ha moged. Emaint, int-i iwe, é rekuperiñ hon ideoù.

E Breizh, ewid difenn ar Vretoned, o bro, o ekonomiezh, ewid lakaad un termen d'an dilabour, d'an divroañ, ewid torriñ nerzh ar c'hapitalism en deus kaset hon bro beteg bewenn ar bez, n'eus namaed an **UDB**. Mall eo d'an oll Vretoned **dihunet** henn ansav. Grataad a ra an UDB d'ar Vretoned, n'eo ket al loar, mes gwell : **ar baradoes àr an douar!** Netra muioc'h, netra nebeutoc'h !

Eh omp é voned, edan berr, d'ober ar gont ag ar re a venn difenn o bro ha diaseziñ ar sossialism enni. Ahanoc'h-c'hwi, Bretoned kar-o-pro, e tepant ar marc'had. Ged ho mouezhioù e c'hellit lakaad **uhel** ar gont-se.

Neusen, heb koll ho mouezhioù a beb tu, **votit ha lakait votiñ ewid an UDB**. Ar strolladoù arall ne spiront ket doc'h Breizh.

Heb UDB, Breizh ebed !

